Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 12ης Δεκεμβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Συνοριακοί έλεγχοι, άσυλο και μετανάστευση – Μεταναστευτική πολιτική – Οδηγία 2003/86/ΕΚ – Δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης – Προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος οικογενειακής επανένωσης – Έννοια των "λόγων δημόσιας τάξης" – Απόρριψη αίτησης εισόδου και διαμονής μέλους της οικογένειας – Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης άδειας διαμονής μέλους της οικογένειας»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-381/18 και C-382/18,

με αντικείμενο δύο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες) με αποφάσεις της 6ης Ιουνίου 2018, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 11 Ιουνίου 2018, στο πλαίσιο των δικών

G.S. (C-381/18),

V.G. (C-382/18)

κατά

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta, Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, M. Safjan, L. Bay Larsen (εισηγητή) και C. Toader, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: C. Strömholm, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 2ας Μαΐου 2019,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο G.S., εκπροσωπούμενος από τον M. Strooij και την J. Hoftijzer, advocaten,

– ο V.G., εκπροσωπούμενος από τον V. Sarkisian και την N. Melehi, advocaten,

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman, M. L. Noort και M. A. M. de Ree καθώς και από τον J. M. Hoogveld,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

– η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικά από τους T. Henze και R. Kanitz, στη συνέχεια από τον R. Kanitz,

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Cattabriga και τον G. Wils,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΕΕ 2003, L 251, σ. 12).

2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο ένδικων διαφορών μεταξύ, αφενός, του G.S. (υπόθεση C-381/18) και του V.G. (υπόθεση C-382/18) και, αφετέρου, του Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Υφυπουργού Δικαιοσύνης και Ασφάλειας, Κάτω Χώρες, στο εξής: υφυπουργός) σχετικά με τη νομιμότητα, η μεν πρώτη, απόφασης περί άρνησης ανανέωσης της άδειας διαμονής που είχε χορηγηθεί στον G.S. με σκοπό την οικογενειακή επανένωση και περί αναδρομικής ανάκλησης της εν λόγω άδειας διαμονής, η δε δεύτερη, απόφασης περί απόρριψης της αίτησης του V.G. για χορήγηση άδειας διαμονής με σκοπό την οικογενειακή επανένωση.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 2003/86

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 και 14 της οδηγίας 2003/86 έχουν ως εξής:

«(2) Τα μέτρα που αφορούν την οικογενειακή επανένωση θα πρέπει να θεσπίζονται σύμφωνα με την υποχρέωση προστασίας της οικογένειας και σεβασμού της οικογενειακής ζωής που αναφέρεται σε πολλές πράξεις διεθνούς δικαίου. Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από το άρθρο 8 της ευρωπαϊκής σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών[, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950,] και από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[…]

(14) Η οικογενειακή επανένωση μπορεί να απορρίπτεται για δεόντως αιτιολογημένους λόγους. Ιδίως, ο αιτών την οικογενειακή επανένωση δεν θα πρέπει να αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια. Η έννοια της δημόσιας τάξης μπορεί να καλύπτει και την καταδίκη για τη διάπραξη σοβαρού αδικήματος. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι η έννοια της δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας καλύπτει και περιπτώσεις κατά τις οποίες υπήκοος τρίτης χώρας ανήκει σε οργάνωση που υποστηρίζει την τρομοκρατία, υποστηρίζει ο ίδιος τέτοια οργάνωση ή έχει εξτρεμιστικές αντιλήψεις.»

4 Κατά το άρθρο 2, στοιχείο γ', της οδηγίας αυτής, ως «συντηρών» ορίζεται ο «υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα σε κράτος μέλος και υποβάλλει, ο ίδιος ή τα μέλη της οικογένειάς του, αίτηση οικογενειακής επανένωσης προκειμένου να επανενωθούν μαζί του/της».

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης.»

6 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας προβλέπει ότι τα κράτη μέλη επιτρέπουν την είσοδο και τη διαμονή, δυνάμει της οδηγίας αυτής και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο IV καθώς και στο άρθρο 16, των μελών της οικογένειας τα οποία απαριθμεί.

7 Το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86 ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αίτηση εισόδου και διαμονής μελών της οικογένειας για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανακαλούν ή να αρνούνται να ανανεώσουν την άδεια διαμονής μέλους της οικογένειας για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

Όταν το κράτος μέλος λαμβάνει την οικεία απόφαση, εξετάζει, πέραν του άρθρου 17, τη σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος που διεπράχθη από το μέλος της οικογένειας εις βάρος της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας ή τους κινδύνους που προέρχονται από αυτό το άτομο.»

8 Το άρθρο 17 της οδηγίας αυτής έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν δεόντως υπόψη το χαρακτήρα και τη σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του προσώπου και τη διάρκεια διαμονής του στο κράτος μέλος καθώς και την ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του, σε περίπτωση απόρριψης αίτησης, ανάκλησης ή άρνησης της ανανέωσης της άδειας διαμονής, ή σε περίπτωση λήψης μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του συντηρούντος ή μελών της οικογένειάς του.»

Η οδηγία 2004/38/ΕΚ

9 Το άρθρο 27, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 229, σ. 35), ορίζει τα εξής:

«Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας πρέπει να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του [ενδιαφερομένου]. Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αποτελούν αφ' εαυτών λόγους για τη λήψη τέτοιων μέτρων.

Η προσωπική συμπεριφορά του [ενδιαφερομένου] πρέπει να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας. Αιτιολογίες που δεν συνδέονται με τα στοιχεία της υπόθεσης ή στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής πρόληψης δεν γίνονται αποδεκτές.»

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

Η υπόθεση C-381/18

10 Στις 8 Απριλίου 2009 ο G.S., υπήκοος τρίτης χώρας, έλαβε στις Κάτω Χώρες, βάσει των εθνικών διατάξεων περί οικογενειακής επανένωσης, άδεια διαμονής ως «σύντροφος» συντηρούντος. Η άδεια αυτή ανανεώθηκε για το χρονικό διάστημα από 9 Μαρτίου 2010 έως 28 Αυγούστου 2014.

11 Στις 17 Αυγούστου 2012 ο G.S. καταδικάστηκε στην Ελβετία σε ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών και τριών μηνών για συμμετοχή σε διακίνηση ναρκωτικών, σχετικά με πράξεις που τελέστηκαν έως τις 4 Σεπτεμβρίου 2010.

12 Εν συνεχεία, υπέβαλε αίτηση ανανέωσης της άδειας διαμονής του στις Κάτω Χώρες.

13 Στις 24 Σεπτεμβρίου 2015 ο υφυπουργός απέρριψε την αίτηση αυτή για λόγους δημόσιας τάξης. Επίσης, ανακάλεσε, αναδρομικά από 4ης Σεπτεμβρίου 2010, την άδεια διαμονής του G.S. και επέβαλε εις βάρος του απαγόρευση εισόδου.

14 Για την έκδοση των αποφάσεων αυτών, ο υφυπουργός στηρίχθηκε σε προβλεπόμενο στο εθνικό δίκαιο πλαίσιο εκτίμησης το οποίο επιτρέπει την ανάκληση άδειας διαμονής ή την άρνηση ανανέωσής της όταν ο ενδιαφερόμενος έχει καταδικαστεί σε ποινή αρκούντως σημαντική σε σχέση με τη διάρκεια της νόμιμης διαμονής του στις Κάτω Χώρες. Επιπλέον, ο υφυπουργός στάθμισε τα συμφέροντα του εν λόγω ενδιαφερομένου και του συντρόφου του, αφενός, και το γενικό συμφέρον περί προστασίας της δημόσιας τάξης, αφετέρου.

15 Κατόπιν υποβολής διοικητικής ένστασης από τον G.S., ο υφυπουργός δέχθηκε, με απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2016, την προσφυγή του όσον αφορά την απαγόρευση εισόδου και έκρινε ότι ο G.S. δεν μπορούσε να διαμείνει νομίμως στο έδαφος των Κάτω Χωρών. Κατά τα λοιπά, ο υφυπουργός ενέμεινε στις αρχικές αποφάσεις του.

16 Ο G.S. άσκησε προσφυγή κατά των αποφάσεων του υφυπουργού ενώπιον του rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείου Χάγης, με τόπο συνεδριάσεως το Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες). Με απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 2017, το ως άνω δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2015, καθόσον με αυτήν επιβλήθηκε απαγόρευση εισόδου, και την απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2016, καθόσον με αυτήν κρίθηκε ότι ο G.S. δεν μπορούσε να διαμείνει νομίμως στο έδαφος των Κάτω Χωρών. Αντιθέτως, έκρινε την εν λόγω προσφυγή αβάσιμη κατά τα λοιπά.

17 Ο G.S. προσέβαλε την απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 2017 ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

18 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η αρμόδια αρχή, προκειμένου να επικαλεστεί βασίμως λόγους δημόσιας τάξης, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/86, πρέπει να αποδείξει ότι η ατομική συμπεριφορά του συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, η οποία θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας.

19 Επισημαίνει ότι μια τέτοια απαίτηση θα μπορούσε να απορρέει από τις λύσεις που προέκρινε το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 11ης Ιουνίου 2015, Zh. και O. (C-554/13, EU:C:2015:377), της 24ης Ιουνίου 2015, T. (C-373/13, EU:C:2015:413), και της 15ης Φεβρουαρίου 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84), καθώς και από την οριοθέτηση του περιθωρίου χειρισμών που διαθέτουν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της οδηγίας 2003/86, όπως αυτή προκύπτει, ειδικότερα, από την απόφαση της 4ης Μαρτίου 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117).

20 Τούτου δοθέντος, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της αιτιολογικής σκέψης 2 της οδηγίας 2003/86 και της απόφασης της 27ης Ιουνίου 2006, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (C-540/03, EU:C:2006:429), θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η εφαρμογή της οδηγίας αυτής πρέπει να πραγματοποιείται εντός του πλαισίου που καθορίζει η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, με την οποία είναι σύμφωνη η εθνική πρακτική.

21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας [2003/86] την έννοια ότι, για την ανάκληση ή άρνηση ανανεώσεως τίτλου διαμονής μέλους της οικογένειας για λόγους δημοσίας τάξεως, απαιτείται να αιτιολογηθεί το ότι η προσωπική συμπεριφορά του εν λόγω μέλους της οικογένειας συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας;

2) Σε περίπτωση κατά την οποία στο ερώτημα 1 πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση, ποιες απαιτήσεις σχετικά με την αιτιολογία ισχύουν, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας [2003/86], για την ανάκληση ή άρνηση ανανεώσεως τίτλου διαμονής μέλους της οικογένειας για λόγους δημοσίας τάξεως;

Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας [2003/86] την έννοια ότι δεν επιτρέπει εθνική πρακτική κατά την οποία είναι δυνατή η ανάκληση ή άρνηση ανανεώσεως τίτλου διαμονής μέλους της οικογένειας για λόγους δημοσίας τάξεως, αν η ποινή ή το μέτρο ασφαλείας που έχει επιβληθεί στο εν λόγω μέλος της οικογένειας είναι αρκετά επαχθές σε σχέση με τη διάρκεια της νόμιμης διαμονής στις Κάτω Χώρες […], και στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιείται, βάσει των κριτηρίων που προκύπτουν από τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου […] της 2ας Αυγούστου 2001, Boultif κατά Ελβετίας, (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300), και της 18ης Οκτωβρίου 2006, Üner κατά Κάτω Χωρών, (CE:ECHR:2006:1018JUD004641099), στάθμιση μεταξύ του συμφέροντος του εν λόγω μέλους της οικογένειας να ασκήσει το δικαίωμα οικογενειακής επανενώσεως στις Κάτω Χώρες, αφενός, και του συμφέροντος του ολλανδικού κράτους να προστατεύσει τη δημόσια τάξη, αφετέρου;»

Η υπόθεση C-382/18

22 Από το 1999 έως το 2011 ο V.G., υπήκοος τρίτης χώρας, διέμενε στις Κάτω Χώρες, εν μέρει νομίμως.

23 Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, ο V.G. καταδικάστηκε τέσσερις φορές σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας ή σε χρηματική ποινή για κλοπές σε καταστήματα και για οδήγηση σε κατάσταση μέθης. Τον Ιούνιο του 2011 παραδόθηκε στις αρμενικές αρχές για προβαλλόμενες παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών.

24 Στις 28 Ιουλίου 2016 η σύζυγος του V.G., Ολλανδή υπήκοος, υπέβαλε αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής στον V.G. δυνάμει της νομοθεσίας περί οικογενειακής επανένωσης.

25 Στις 19 Σεπτεμβρίου 2016 ο υφυπουργός απέρριψε την ως άνω αίτηση για λόγους δημόσιας τάξης.

26 Για την έκδοση της απόφασης αυτής, ο υφυπουργός στηρίχθηκε σε προβλεπόμενο στο εθνικό δίκαιο πλαίσιο εκτίμησης κατά το οποίο είναι δυνατόν να μην επιτραπεί η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας με σκοπό την οικογενειακή επανένωση εάν αυτός έχει καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας ή σε χρηματική ποινή, ακόμη και όταν το ποινικό αδίκημα αυτό

τελέστηκε πριν από πέντε και πλέον έτη, εφόσον το εν λόγω πρόσωπο διέπραξε την πράξη καθ' υποτροπή. Επιπλέον, ο υφυπουργός στάθμισε τα συμφέροντα του προσώπου αυτού και το γενικό συμφέρον περί προστασίας της δημόσιας τάξης.

27 Κατόπιν υποβολής διοικητικής ένστασης από τον V.G., ο υφυπουργός, με απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2017, ενέμεινε στην αρχική απόφασή του.

28 Ο V.G. άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (πρωτοδικείου Χάγης, με τόπο συνεδριάσεως το Άμστερνταμ). Με απόφαση της 23ης Ιουνίου 2017, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αυτή.

29 Ο V.G. προσέβαλε την ως άνω απόφαση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

30 Το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/86, η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης κατάσταση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής, δεδομένου ότι η σύζυγος του V.G. έχει την ολλανδική ιθαγένεια.

31 Το δικαστήριο αυτό τονίζει εντούτοις ότι το άρθρο 6 της εν λόγω οδηγίας πρέπει να εφαρμοστεί, κατ' αναλογίαν, στον V.G. καθόσον το ολλανδικό δίκαιο προβλέπει ότι, όταν, όπως εν προκειμένω, η ολλανδική νομοθετική και κανονιστική ρύθμιση δεν διακρίνουν μεταξύ κατάστασης που καλύπτεται από το δίκαιο της Ένωσης και κατάστασης που δεν διέπεται από το δίκαιο αυτό, οι κρίσιμες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης εφαρμόζονται ευθέως και ανεπιφύλακτα στην εσωτερική κατάσταση.

32 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, ως εκ τούτου, ότι η ερμηνεία του άρθρου 6 της οδηγίας 2003/86 είναι αποφασιστικής σημασίας για την έκβαση της διαφοράς της κύριας δίκης. Ωστόσο, διερωτάται, λαμβανομένης υπόψη της απόφασης της 18ης Οκτωβρίου 2012, Nolan (C-583/10, EU:C:2012:638), αν το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να δώσει απάντηση σε ερωτήματα που αφορούν το άρθρο αυτό σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης.

33 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η αρμόδια αρχή, προκειμένου να επικαλεστεί λόγους δημόσιας τάξης, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, πρέπει να αποδείξει ότι η προσωπική συμπεριφορά του συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, η οποία θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας.

34 Επισημαίνει ότι μια τέτοια απαίτηση θα μπορούσε να απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου που μνημονεύεται στη σκέψη 19 της παρούσας απόφασης.

35 Τούτου δοθέντος, οι αποφάσεις της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Koushkaki (C-84/12, EU:C:2013:862), και της 4ης Απριλίου 2017, Fahimian (C-544/15, EU:C:2017:255), υποδηλώνουν ότι ισχύουν ελαστικότερες απαιτήσεις όταν πρόκειται για πολύπλοκες εκτιμήσεις, όπως συμβαίνει όταν πρέπει να ληφθεί απόφαση για την είσοδο υπηκόου τρίτης χώρας στο έδαφος των κρατών μελών.

36 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι το Δικαστήριο, λαμβανομένων υπόψη του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας [2003/86] και της αποφάσεως Nolan (C-583/10, EU:C:2012:638), αρμόδιο να αποφανθεί επί προδικαστικών ερωτημάτων ολλανδικού δικαστηρίου που αφορούν την ερμηνεία διατάξεων της οδηγίας αυτής σε διαφορά σχετική με αίτηση εισόδου και διαμονής μέλους της οικογένειας συντηρούντος ο οποίος έχει την ολλανδική ιθαγένεια, αν η οδηγία αυτή έχει κριθεί ως έχουσα, στην ολλανδική έννομη τάξη, άμεση και άνευ όρων εφαρμογή σε τέτοια μέλη της οικογένειας;

2) Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας [2003/86] την έννοια ότι για την απόρριψη αιτήσεως εισόδου και διαμονής μέλους της οικογένειας για λόγους δημοσίας τάξεως απαιτείται να αιτιολογηθεί το ότι η προσωπική συμπεριφορά του εν λόγω μέλους της οικογένειας συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας;

3) Σε περίπτωση κατά την οποία στο ερώτημα 2 πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση, ποιες απαιτήσεις σχετικά με την αιτιολογία ισχύουν βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, της οδηγίας [2003/86] για την απόρριψη αιτήσεως εισόδου και διαμονής μέλους της οικογένειας για λόγους δημοσίας τάξεως;

Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας [2003/86] την έννοια ότι δεν επιτρέπει εθνική πρακτική κατά την οποία αίτηση εισόδου και διαμονής μέλους της οικογένειας μπορεί να απορριφθεί για λόγους δημοσίας τάξεως λόγω καταδικών κατά τη διάρκεια προηγούμενης διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος και στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιείται, βάσει των κριτηρίων που προκύπτουν από τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [...] της 2ας Αυγούστου 2001, Boultif κατά Ελβετίας, (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300), και της 18ης Οκτωβρίου 2006, Üner κατά Κάτω Χωρών, (CE:ECHR:2006:1018JUD004641099), στάθμιση μεταξύ του συμφέροντος του εν λόγω μέλους της οικογένειας και του εν λόγω συντηρούντος να ασκήσουν το δικαίωμα οικογενειακής επανενώσεως στις Κάτω Χώρες, αφενός, και του συμφέροντος του ολλανδικού κράτους να προστατεύσει τη δημόσια τάξη, αφετέρου;»

37 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 3ης Ιουλίου 2018, οι υποθέσεις C-381/18 και C-382/18 ενώθηκαν προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής απόφασης.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος στην υπόθεση C-382/18

38 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-382/18, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, να ερμηνεύσει το άρθρο 6 της οδηγίας 2003/86 σε κατάσταση στην οποία ένα δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί αιτήσεως εισόδου και διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας, μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που δεν έχει κάνει χρήση του δικαιώματός του για ελεύθερη κυκλοφορία, όταν η διάταξη αυτή έχει καταστεί εφαρμοστέα σε τέτοια κατάσταση, ευθέως και ανεπιφύλακτα, βάσει του εθνικού δικαίου.

39 Επισημαίνεται ότι, αφενός, το άρθρο 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/86 διευκρινίζει ότι ο όρος «συντηρών» αφορά κατ' ανάγκην υπήκοο τρίτης χώρας και, αφετέρου, το άρθρο 3, παράγραφος 3, ορίζει ότι η οδηγία αυτή δεν έχει εφαρμογή στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 29).

40 Επομένως, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν έχει προβλέψει την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας σε υπήκοο τρίτης χώρας, μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που δεν έχει κάνει χρήση του δικαιώματός του για ελεύθερη κυκλοφορία, όπως ο προσφεύγων της κύριας δίκης, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνουν εξάλλου οι προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 30 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

41 Ωστόσο, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως που αφορούν διατάξεις του δικαίου της Ένωσης σε περιπτώσεις στις οποίες, έστω και αν τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης δεν εμπίπτουν

ευθέως στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου αυτού, οι διατάξεις του εν λόγω δικαίου έχουν εφαρμογή βάσει του εθνικού δικαίου λόγω παραπομπής του εθνικού δικαίου στο περιεχόμενο των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 31 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

42 Πράγματι, σε τέτοιες περιπτώσεις, προς αποφυγή ερμηνευτικών αποκλίσεων στο μέλλον, υφίσταται οπωσδήποτε συμφέρον της Ένωσης για ομοιόμορφη ερμηνεία των διατάξεων που προέρχονται από το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 32 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

43 Συνεπώς, η ερμηνεία από το Δικαστήριο διατάξεων του δικαίου της Ένωσης σε καταστάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τους δικαιολογείται όταν το εθνικό δίκαιο προβλέπει την εφαρμογή των διατάξεων αυτών σε τέτοιες καταστάσεις ευθέως και ανεπιφύλακτα, προκειμένου να εξασφαλίζεται ομοιόμορφη αντιμετώπιση τόσο των εν λόγω καταστάσεων όσο και εκείνων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

44 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να ερμηνεύσει το εθνικό δίκαιο στο πλαίσιο του συστήματος δικαστικής συνεργασίας που καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 34 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), διευκρίνισε ότι από το ολλανδικό δίκαιο απορρέει ότι, όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο εθνικός νομοθέτης προβλέπει την εφαρμογή του ίδιου κανόνα σε μια κατάσταση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης και σε μια κατάσταση που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου αυτού, οι εν λόγω καταστάσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο. Το αιτούν δικαστήριο συνήγαγε από τα ανωτέρω ότι όφειλε, βάσει του ολλανδικού δικαίου, να εφαρμόσει το άρθρο 6 της οδηγίας 2003/86 στην υπόθεση αυτή.

45 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, όπως τονίζει επίσης η Ολλανδική Κυβέρνηση, η εν λόγω διάταξη έχει καταστεί εφαρμοστέα, ευθέως και ανεπιφύλακτα, βάσει του ολλανδικού δικαίου σε κατάσταση όπως αυτή της υπόθεσης της κύριας δίκης και ότι υφίσταται, επομένως, οπωσδήποτε συμφέρον της Ένωσης να αποφανθεί το Δικαστήριο επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-382/18.

46 Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από το γεγονός ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/86 εξαιρεί ρητώς τις καταστάσεις όπως αυτή της κύριας δίκης στην υπόθεση C-382/18 από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ένα τέτοιο γεγονός δεν είναι ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαίνεται επί αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως εντός του πλαισίου που καθορίζεται από την πάγια νομολογία του η οποία υπενθυμίζεται στις σκέψεις 41 έως 43 της παρούσας απόφασης (πρβλ. αποφάσεις της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψεις 36 έως 43, της 7ης Νοεμβρίου 2018, K και B, C-380/17, EU:C:2018:877, σκέψη 40, καθώς και της 13ης Μαρτίου 2019, E., C-635/17, EU:C:2019:192, σκέψεις 40 έως 42).

47 Συγκεκριμένα, σκοπός της νομολογίας που υπενθυμίζεται στις σκέψεις 41 έως 43 της παρούσας απόφασης είναι ακριβώς να δοθεί η δυνατότητα στο Δικαστήριο να αποφαίνεται επί της ερμηνείας διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, ανεξάρτητα από τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτές, σε καταστάσεις που οι συντάκτες των Συνθηκών ή ο νομοθέτης της Ένωσης δεν έκριναν σκόπιμο να περιλάβουν στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων. Επομένως, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου ευλόγως δεν μπορεί να εξαρτάται από το αν το πεδίο εφαρμογής της κρίσιμης διάταξης έχει προσδιοριστεί με θετική πρόβλεψη ή με πρόβλεψη ορισμένων μη εμπιπτουσών στο πεδίο αυτό περιπτώσεων, καθόσον οι δύο αυτές νομοθετικές τεχνικές μπορούν να χρησιμοποιούνται αδιακρίτως (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψεις 38 και 39 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

48 Κατόπιν των ανωτέρω, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-382/18 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, να ερμηνεύσει το άρθρο 6 της οδηγίας 2003/86 σε κατάσταση στην οποία ένα δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί αιτήσεως εισόδου και διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας, μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που δεν έχει κάνει χρήση του δικαιώματός του για ελεύθερη κυκλοφορία, όταν η διάταξη αυτή έχει καταστεί εφαρμοστέα σε τέτοια κατάσταση, ευθέως και ανεπιφύλακτα, βάσει του εθνικού δικαίου.

Επί του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος στην υπόθεση C-381/18 καθώς και επί του δεύτερου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος στην υπόθεση C-382/18

49 Με το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-381/18 καθώς και με το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-382/18, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική πρακτική δυνάμει της οποίας οι αρμόδιες αρχές μπορούν, για λόγους δημόσιας τάξης, αφενός, να απορρίψουν αίτηση εισόδου και διαμονής στηριζόμενη στην οδηγία αυτή λόγω ποινικής καταδίκης κατά τη διάρκεια προηγούμενης διαμονής στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους και, αφετέρου, να ανακαλέσουν άδεια διαμονής στηριζόμενη στην εν λόγω οδηγία ή να αρνηθούν την ανανέωσή της όταν εις βάρος του αιτούντος έχει επιβληθεί ποινή επαρκούς βαρύτητας σε σχέση με τη διάρκεια της διαμονής.

50 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/86 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αίτηση εισόδου και διαμονής στηριζόμενη στην οδηγία αυτή για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

51 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν, για τους ίδιους λόγους, να ανακαλούν ή να αρνούνται να ανανεώσουν άδεια διαμονής στηριζόμενη στην οδηγία αυτή.

52 Επομένως, τα κράτη μέλη μπορούν να εκδίδουν τις αποφάσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86 όταν, μεταξύ άλλων, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη.

53 Στο πλαίσιο αυτό, προκειμένου να προσδιοριστεί το περιεχόμενο της κατά τις ως άνω διατάξεις έννοιας των «λόγων δημόσιας τάξης», υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μπορεί να θεωρηθεί ότι πολίτης της Ένωσης που έχει κάνει χρήση του δικαιώματός του για ελεύθερη κυκλοφορία και ορισμένα μέλη της οικογένειάς του συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη μόνον εάν η ατομική συμπεριφορά τους συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, η οποία θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας του οικείου κράτους μέλους (πρβλ. αποφάσεις της 29ης Απριλίου 2004, Ορφανόπουλος και Oliveri, C-482/01 και C-493/01, EU:C:2004:262, σκέψεις 66 και 67, καθώς και της 5ης Ιουνίου 2018, Coman κ.λπ., C-673/16, EU:C:2018:385, σκέψη 44).

54 Τούτου δοθέντος, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 28 έως 30 της σημερινής απόφασης E.P. (Απειλή για τη δημόσια τάξη) (C-380/18), κάθε αναφορά του νομοθέτη της Ένωσης στην έννοια της «απειλής για τη δημόσια τάξη» δεν πρέπει κατ' ανάγκην να νοείται ως παραπέμπουσα αποκλειστικά σε ατομική συμπεριφορά η οποία συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, θίγουσα θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας του οικείου κράτους μέλους.

55 Επομένως, προκειμένου να διευκρινιστεί το περιεχόμενο της έννοιας των «λόγων δημόσιας τάξης», κατά το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη το γράμμα των διατάξεων αυτών, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη νομοθεσία της οποίας αποτελούν μέρος (πρβλ. αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 2015, T., C-373/13, EU:C:2015:413, σκέψη 58, και της 4ης Απριλίου 2017, Fahimian, C-544/15, EU:C:2017:255, σκέψη 30).

Το ιστορικό της θέσπισης μιας διάταξης του δικαίου της Ένωσης μπορεί επίσης να προσφέρει στοιχεία χρήσιμα για την ερμηνεία της (πρβλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2019, Planet49, C-673/17, EU:C:2019:801, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

56 Όσον αφορά, πρώτον, το γράμμα του άρθρου 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας αυτής, επισημαίνεται ότι το εν λόγω άρθρο, σε αντίθεση, ιδίως, με το άρθρο 27, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, δεν απαιτεί ρητώς η συμπεριφορά του ενδιαφερομένου να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, θίγουσα θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας, προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη.

57 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2003/86 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εξετάζουν, μεταξύ άλλων, τη σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος που διαπράχθηκε από τον ενδιαφερόμενο εις βάρος της δημόσιας τάξης ή τους κινδύνους που προέρχονται από αυτόν, η υποχρέωση αυτή παραπέμπει σε απαιτήσεις πολύ λιγότερο αυστηρές σε σχέση με εκείνες που συνάγονται από τη μνημονευόμενη στη σκέψη 53 της παρούσας απόφασης νομολογία. Ειδικότερα, η εν λόγω υποχρέωση, πέραν του ότι δεν επιβάλλει στις αρμόδιες αρχές να στηρίζονται συστηματικά στον πραγματικό και ενεστώτα κίνδυνο που συνιστά η συμπεριφορά του ως άνω προσώπου, δεν συσχετίζει την έννοια της «απειλής για τη δημόσια τάξη» με τον κίνδυνο προσβολής θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας.

58 Όσον αφορά, δεύτερον, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας αυτής, επισημαίνεται ότι, όπως διευκρινίζει η αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας, η έννοια της «δημόσιας τάξης» μπορεί να καλύπτει την καταδίκη για τη διάπραξη σοβαρού αδικήματος, πράγμα το οποίο υποδηλώνει ότι η ύπαρξη και μόνον μιας τέτοιας καταδίκης θα μπορούσε να αρκεί για να αποδειχθεί η ύπαρξη απειλής για τη δημόσια τάξη, κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ότι υφίσταται πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή η οποία θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας του οικείου κράτους μέλους.

59 Όσον αφορά, τρίτον, το ιστορικό της θέσπισης του ως άνω άρθρου 6, από τις τροποποιημένες προτάσεις οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης [COM(2000) 624 τελικό και COM(2002) 225 τελικό], βάσει των οποίων εκδόθηκε η οδηγία 2003/86, προκύπτει ότι αρχικώς είχε προβλεφθεί να απαιτείται να στηρίζονται οι λόγοι δημόσιας τάξης αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του μέλους της οικογένειας. Ωστόσο, ο ως άνω περιορισμός του περιθωρίου χειρισμών που αναγνωρίζεται στα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή του άρθρου 6 της οδηγίας δεν έγινε τελικά δεκτός από τον νομοθέτη της Ένωσης.

60 Τέταρτον, όσον αφορά τον σκοπό που επιδιώκει η οδηγία 2003/86, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι σκοπός της είναι να καταστεί ευχερέστερη η οικογενειακή επανένωση και να παρασχεθεί προστασία στους υπηκόους τρίτων χωρών, ιδίως δε στους ανηλίκους (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Απριλίου 2018, A και S, C-550/16, EU:C:2018:248, σκέψη 44, καθώς και της 13ης Μαρτίου 2019, E., C-635/17, EU:C:2019:192, σκέψη 45).

61 Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας επιβάλλει στα κράτη μέλη συγκεκριμένες θετικές υποχρεώσεις, στις οποίες αντιστοιχούν σαφώς καθορισμένα δικαιώματα. Τους επιβάλλει ειδικότερα την υποχρέωση να επιτρέπουν την οικογενειακή επανένωση ορισμένων μελών της οικογένειας του συντηρούντος χωρίς να μπορούν να ασκήσουν την εξουσία εκτιμήσεως που διαθέτουν, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του κεφαλαίου IV της οδηγίας, στο οποίο περιλαμβάνεται το άρθρο 6 (πρβλ. αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 2015, K και A, C-153/14, EU:C:2015:453, σκέψεις 45 και 46, καθώς και της 13ης Μαρτίου 2019, E., C-635/17, EU:C:2019:192, σκέψη 46).

62 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεδομένου ότι ο γενικός κανόνας είναι να επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση, το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86 πρέπει να ερμηνεύεται στενά και το περιθώριο χειρισμών που το εν λόγω άρθρο αναγνωρίζει στα κράτη μέλη δεν πρέπει να

χρησιμοποιείται από αυτά με τρόπο που να θίγει τον σκοπό της οδηγίας και την πρακτική αποτελεσματικότητά της (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 2015, K και A, C-153/14, EU:C:2015:453, σκέψη 50, καθώς και της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 51).

63 Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που εκτίθενται στις σκέψεις 56 έως 59 της παρούσας απόφασης, από τις επιλογές του νομοθέτη της Ένωσης προκύπτει ότι ο ως άνω περιορισμός του περιθωρίου χειρισμών των κρατών μελών δεν μπορεί να συνεπάγεται τον αποκλεισμό της δυνατότητας των αρμόδιων αρχών να εφαρμόσουν το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86 στηριζόμενες στο γεγονός και μόνον ότι ο ενδιαφερόμενος έχει καταδικαστεί για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος, χωρίς να χρειάζεται να αποδείξουν ότι η ατομική συμπεριφορά του προσώπου αυτού συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, η οποία θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας του οικείου κράτους μέλους.

64 Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία καταλέγεται μεταξύ των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, η εθνική πρακτική εφαρμογής των διατάξεων αυτών δεν μπορεί ιδίως να υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την εξασφάλιση της τήρησης της δημόσιας τάξης (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 9ης Ιουλίου 2015, K και A, C-153/14, EU:C:2015:453, σκέψη 51).

65 Επομένως, οι αρμόδιες αρχές δεν μπορούν να κρίνουν αυτομάτως ότι υπήκοος τρίτης χώρας συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86, για τον λόγο και μόνον ότι έχει απαγγελθεί εις βάρος του μια οποιαδήποτε ποινική καταδίκη.

66 Συνεπώς, οι ως άνω αρχές μπορούν να αποδείξουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, στηριζόμενες στο γεγονός και μόνον ότι ο υπήκοος αυτός έχει καταδικαστεί για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος, μόνον εάν το εν λόγω αδίκημα είναι τέτοιας σοβαρότητας ή τέτοιου είδους ώστε να είναι αναγκαίο να απαγορευθεί η διαμονή του υπηκόου στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους.

67 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται, εξάλλου, τόσο από την αναφορά στην έννοια της «καταδίκης για τη διάπραξη σοβαρού αδικήματος», η οποία περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 2003/86, όσο και, συγκεκριμένα ως προς την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης άδειας διαμονής, από την απαίτηση να λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα ή το είδος του διαπραχθέντος αδικήματος, την οποία επιβάλλει το άρθρο 6, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας.

68 Επιπλέον, προτού εκδώσουν αρνητική απόφαση βάσει του άρθρου 6 της εν λόγω οδηγίας, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να προβούν, σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας, σε εξατομικευμένη εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη φύση και τη σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του, τη διάρκεια διαμονής του στο κράτος μέλος καθώς και την ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του (πρβλ. απόφαση της 13ης Μαρτίου 2019, E., C-635/17, EU:C:2019:192, σκέψη 58 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

69 Στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξακριβώσει αν η επίμαχη στις υποθέσεις των κύριων δικών εθνική πρακτική πληροί τις απαιτήσεις αυτές.

70 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-381/18 καθώς και στο δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-382/18 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική πρακτική δυνάμει της οποίας οι αρμόδιες αρχές μπορούν, για λόγους δημόσιας τάξης, αφενός, να απορρίψουν αίτηση εισόδου και διαμονής στηριζόμενη στην οδηγία αυτή λόγω ποινικής καταδίκης κατά τη διάρκεια προηγούμενης διαμονής στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους και, αφετέρου, να ανακαλέσουν άδεια διαμονής στηριζόμενη στην εν λόγω οδηγία ή να

αρνηθούν την ανανέωσή της όταν εις βάρος του αιτούντος έχει επιβληθεί ποινή επαρκούς βαρύτητας σε σχέση με τη διάρκεια της διαμονής, εφόσον η πρακτική αυτή εφαρμόζεται μόνον εάν το αδίκημα για το οποίο απαγγέλθηκε η επίμαχη ποινική καταδίκη είναι αρκούντως σοβαρό ώστε να αποδεικνύεται ότι είναι αναγκαίο να απαγορευθεί η διαμονή του συγκεκριμένου αιτούντος και εφόσον οι ως άνω αρχές προβαίνουν στην κατ' άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας εξατομικευμένη εκτίμηση, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί των δικαστικών εξόδων

71 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, να ερμηνεύσει το άρθρο 6 της οδηγίας 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης, σε κατάσταση στην οποία ένα δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί αιτήσεως εισόδου και διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας, μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που δεν έχει κάνει χρήση του δικαιώματός του για ελεύθερη κυκλοφορία, όταν η διάταξη αυτή έχει καταστεί εφαρμοστέα σε τέτοια κατάσταση, ευθέως και ανεπιφύλακτα, βάσει του εθνικού δικαίου.**

2) **Το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2003/86 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική πρακτική δυνάμει της οποίας οι αρμόδιες αρχές μπορούν, για λόγους δημόσιας τάξης, αφενός, να απορρίψουν αίτηση εισόδου και διαμονής στηριζόμενη στην οδηγία αυτή λόγω ποινικής καταδίκης κατά τη διάρκεια προηγούμενης διαμονής στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους και, αφετέρου, να ανακαλέσουν άδεια διαμονής στηριζόμενη στην εν λόγω οδηγία ή να αρνηθούν την ανανέωσή της όταν εις βάρος του αιτούντος έχει επιβληθεί ποινή επαρκούς βαρύτητας σε σχέση με τη διάρκεια της διαμονής, εφόσον η πρακτική αυτή εφαρμόζεται μόνον εάν το αδίκημα για το οποίο απαγγέλθηκε η επίμαχη ποινική καταδίκη είναι αρκούντως σοβαρό ώστε να αποδεικνύεται ότι είναι αναγκαίο να απαγορευθεί η διαμονή του συγκεκριμένου αιτούντος και εφόσον οι ως άνω αρχές προβαίνουν στην κατ' άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας εξατομικευμένη εκτίμηση, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.**

(υπογραφές)